

JODENHAAT WORDT ALLEDAAGS

... *Nederland heeft een ziekte onder de leden die gevaarlijk kan worden. Jodenhaat. Als je die ziekte niet kent of onderkent, is de afloop al snel dramatisch*

'Geen paniek over Jodenhaat in Nederland' kopt het *Nederlands Dagblad* op zaterdag 11 mei. Geen paniek, maar wat dan wel? Als je het stuk leest, krijg je zomaar de indruk dat het kennelijk wel meevalt met de Jodenhaat in Nederland. 'Kennelijk', want er zijn cijfers die ons gerust zouden kunnen stellen: van 1035 incidenten in 2014 naar 603 vorig jaar. Het Centrum Informatie en Documentatie Israël zag het aantal meldingen daarentegen stijgen. Over welke cijfers praten we dan? We rekenen onszelf niet rijk met een daling. In Enschede werd in een huis-aan-huisblad op 8 mei opgeroepen geen aardappels uit Israël te kopen. Let wel: niet aardappels uit de betwiste gebieden, maar uit de staat als zodanig.

Het 'Koop niet bij Joden' is weer terug in het straatbeeld. Dat zou twintig jaar geleden ondenkbaar zijn geweest. De actie ligt in de lijn van de internationale beweging BDS, 'Boycot, Desinvestering en Sancties', die door het Simon Wiesenthal Center als antisemitisch wordt gezien. En niet alleen daar. Ook in Frankrijk is men alert en is de wetgeving die discriminatie bestrijdt inmiddels strenger dan in Nederland.

tamelijk zinloos
Wie de ideeën van BDS doorvoert, maakt het bestaan van de staat Israël onmogelijk. Dat wordt nauwelijks onderkend. We signaleren dat Jodenhaat steeds meer ruimte krijgt. Het is alledaags geworden. Dat kun je met meldingen enigszins meten. In het bovengenoemde artikel zegt rabbijn Lody van de Kamp, dat hij niet zoveel kan met de CIDI-registratie. 'Als iemand op straat een tong tegen mij uitsteekt, kan ik ze (het CIDI) bellen.' Inderdaad, dat kan, maar is ook tamelijk zinloos. Je kunt

niet overal op ingaan. Maar dat laat ongezegd dat het ooit klein is begonnen. Het kind dat Joden uitscheldt, wordt groot. Wat krijgt het mee? Antisemieten zijn niet als zodanig geboren. Ze hebben de kans gekregen. Als je in een zaadje een inkerving maakt, krijg je een kreupele boom. Joden-

Het 'koop niet bij Joden' is weer terug in het straatbeeld.

haat is ook een opvoedingsprobleem van generatie op generatie. De kerken worden zich dat steeds meer bewust. De onlangs overleden theoloog Hans Jansen heeft een groot deel van zijn leven aan dit onderwerp gewijd. Wie in de eerste druk (1926-1929) van de *Christelijke Encyclopedie* het lemma Antisemitisme

opzoekt en het artikel leest, rijzen de haren te berge. Alle standaardideeën over Joden staan erin. We kunnen niet meten wat die gedachtevorming heeft bijgedragen aan wat er in de jaren dertig en veertig van de vorige eeuw is gebeurd. Maar dát ze eraan heeft bijgedragen, lijkt ons evident. Geen paniek. Inderdaad. Daar is geen reden voor.

Rosanne Hertzberger (*Nederlands Dagblad* 11 mei) hield de 5 mei-lezing. De gedrukte tekst daarvan bevat een 'woord vooraf' van Gerdi Verbeet, de oud-voorzitter van de Tweede Kamer en nu voorzitter van het Nationaal Comité 4 & 5 mei. Ze onderstreept terecht dat Nederland geen georganiseerd antisemitisme heeft op hoog bestuurlijk niveau. Daarmee steunt ze Hertzberger in haar optimisme. Maar als wij Hertzberger lezen, is ze ook heel realistisch: de bewaking van synagogen is er niet voor niets. En de gewenning daaraan blijkt ook maar dun: als er een beveiliging zich zenuwachtig gedraagt, slaat haar de schrik om het

hart. In een eerder interview met deze krant is Hertzberger positiever dan wat wij uit de gedrukte versie van haar lezing kunnen opmaken. Waarom dat zo is, kan ze misschien zelf het beste uitleggen. Wij gunnen het haar graag haar gezin in optimisme groot te brengen. Dat werd overigens aan de generaties vóór haar ook gegund. Wat overblijft, is niet het ontluikend, maar wel weer de kop opstekend antisemitisme in Nederland. Vaak is het moeilijk aan te wijzen. Maar waar aan BDS-gelieerde organisaties optreden, komt wel degelijk antisemitisme om de hoek kijken. Waar het bestaansrecht van de staat Israël wordt ontkend, kun je van antisemitisme spreken. Van het antizionisme dat op allerlei plekken als dekmantel voor antisemitisme doorgaat, geldt vaak hetzelfde. Wij willen geen paniekzaaijerij. Maar we zeggen wel dat ook Nederland een ziekte onder de leden heeft die gevaarlijk kan worden. En als je die ziekte niet kent of onderkent, is de afloop al snel dramatisch. <